

Szanowny Pan

Odpowiadając na Pana zapytanie, złożone w ramach udzielonego głosu w trakcie obrad sesji Rady Miejskiej w Nysie w dniu 15 października 2024 r., informuję:

Ad.1

Burmistrz Nysy nie decyduje o terminie rozpoczęcia i budowy kanału ulgi. Kompetencje w zakresie realizacji niniejszej inwestycji posiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

W kwestii zabezpieczeń przed zagrożeniami hydrologicznymi zacząć należy od interwencji władz gminy w budowę odpowiedniej infrastruktury hydrotechnicznej. Orientacyjny przebieg projektowanego kanału ulgi pojawił się już w zatwierdzonym uchwałą nr XXXV/531/09 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 26 sierpnia 2009 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nysa.

W konsekwencji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jego przebieg jest również uwzględniany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dodać przy tym należy, że ww. projekty dokumentów planistycznych podlegają także uzgodnieniu z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie.

W 2021 roku z inicjatywy Gminy Nysa podjęto działania w ramach trójstronnego porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Nysa, Gminą Głuchołazy i Powiatem Nyskim, dotyczącego programu pn. „Bezpieczna Mora”, których efektem było opracowanie „Programu działań w zakresie zapobiegania powodziom i podtopieniom w rejonie rzeki Mora”, która to stanowi dopływ Białej Głuchołaskiej, a ta z kolei dopływ Nysy Kłodzkiej.

Obecnie, tj. w dniu 24 września 2024 r. Burmistrz Nysy skierował pismo do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, w którym wyraził pilną potrzebę realizacji budowy kanału ulgi w Nysie.

Po kilku spotkaniach Burmistrza z przedstawicielami Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dotyczących zabezpieczenia Nysy przed ponownym niebezpieczeństwem powodzi, do Urzędu Miejskiego w Nysie wpłynęło pismo z dnia 4 listopada 2024 r., dotyczące nie tylko kanału ulgi dla rzeki Nysy Kłodzkiej, ale także dla budowli hydrotechnicznych dedykowanych dla rzeki Mora, a tym samym chroniących mieszkańców Morowa i Ilawy. Projekt pn. „Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Mora na rzece Mora w m. Ilawa, Biskupów gm. Nysa, Głuchołazy” jest częścią Programu Planowych Inwestycji w gospodarce wodnej, sporządzanym przez PGW Wody Polskie i ten projekt został ujęty w Planie, jednak

bez źródła finansowania. Z pisma PGW Wody Polskie wynika, iż po powodzi 2024 r. ten projekt został uznany za zasadny do realizacji i obecnie PGW Wody Polskie pilnie poszukuje źródła finansowania dla tej inwestycji.

Z tego samego pisma PGW Wody Polskie wynika, iż inwestycje dotyczące budowy kanału ulgi dla zbiornika retencyjnego w Nysie, jak również odbudowa wałów na rzece Biała Głuchołaska wzdłuż Głuchołaz do zbiornika Nysa oraz wałów na rzece Nysa Kłodzka poniżej zapory, są kluczowymi inwestycjami planowanymi do realizacji po powodzi 2024 r. i zostały zgłoszone (przez PGW Wody Polskie) do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jako potencjalne projekty do finansowania z dodatkowej puli środków pochodzących z UE po powodzi 2024 r.

Ad. 2

W ostatnich latach, w zakresie zarządzania kryzysowego, miały miejsce zarówno przeszkolenia o charakterze indywidualnym, jak i o charakterze zbiorowym. Z uwagi na zapisy przepisu art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, Burmistrz wykonuje działania z tego zakresu za pośrednictwem komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Nysie – Biura Bezpieczeństwa. Zarządzanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego jest właśnie jednym z zadań Burmistrza jako odpowiedzialnego za zarządzanie kryzysowe, które ma realizować za pośrednictwem tej wyodrębnionej komórki organizacyjnej. Przeprowadzono następujące szkolenia, ćwiczenia lub treningi:

1. Szkolenia zrealizowane w 2024 roku:
 - 1) Plany operacyjne funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa i w czasie wojny – A. Kołodziej -pracownik BB, 09.07.2024 r.
 - 2) Jak dobrze tworzyć i aktualizować dokumentację dot. zarządzania kryzysowego i obronności? – A. Kołodziej -pracownik BB, 19.06.2024 r.
2. Szkolenia zrealizowane w 2023 roku:
 - 1) Wspólne wykorzystywanie systemów kamer do skutecznego zarządzania bezpieczeństwem w rejonach przygranicznych – A. Kołodziej -pracownik BB, 19.09.2023 r.
 - 2) Spotkanie dotyczące realizacji zadań obronnych i zarządzania kryzysowego realizowane przez Opolski Urząd Wojewódzki – A. Kołodziej -pracownik BB, 28.09.2023 r.
 - 3) Ćwiczenia obronne doskonalące z zakresu ewakuacji budynku Urzędu Miejskiego w Nysie pod kryptonimem „PIAST-23” przeprowadzono w październiku 2023 r. Udział w nich wzięli wszyscy obecni w tym dniu pracownicy UM w Nysie.
 - 4) Administracja publiczna w systemie zarządzania kryzysowego, ochrony ludności, rola i miejsce organów administracji publicznej województwa opolskiego w realizacji zarządzania kryzysowego i ochrony ludności – A. Kołodziej - pracownik BB, 23-24.11.2023 r.

3. Szkolenia organizowane w latach 2015-2023:

- 1) Szkolenia – szkolenia obronne z elementami zarządzania kryzysowego dla pracowników urzędów (wspólne szkolenia gmin powiatu nyskiego) w latach 2015-2021
- 2) Ćwiczenia – ćwiczenia obronne pod kryptonimem PIAST – 2017 rok i 2023 rok (wykorzystujące m.in. elementy zarządzania kryzysowego w tym także ewakuację budynku urzędu), ćwiczenia Ochotniczych Straży Pożarnych pod kryptonimem: SKALPEL-2016, Nysa-2018, WAGON-2019, Reduta Kardynalska 2024 (celem ostatnich ćwiczeń było sprawdzenie możliwości operacyjno-taktycznych zadysponowanych sił podczas działań związanych z pożarami wewnętrznymi, pożarami lasu oraz miejscowymi zagrożeniami, doskonalenie alarmowania, dysponowanie, praktyczne wykorzystanie posiadanego sprzętu oraz doskonalenie umiejętności organizacji łączności współdziałania i dowodzenia), ćwiczenia HRANICE-2023 (międzynarodowe ćwiczenia służb przy współdziałaniu partnerów realizowanych dwóch projektów unijnych). Nadmienię, że Urząd regularnie ćwiczy ewakuację budynku, takie ćwiczenia miały miejsca m.in. w 2016 roku, 2017 roku (ćwiczenia PIAST), 2023 roku (ćwiczenia PIAST).
- 3) Treningi – coroczne treningi decyzyjne pod kryptonimem SUDETY odbywające się w ramach współdziałania z Opolskim Urzędem Wojewódzkim.

Jednocześnie informuję, że corocznie w dniu 1 sierpnia, w związku z uczczeniem rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, przeprowadzana jest zgodnie z zarządzeniem Wojewody Opolskiego głośna próba syren na terenie Gminy Nysa. Próba ta odbywa się w ramach treningu wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach (SWO) oraz wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania (SWA) na terenie województwa opolskiego.

Ad. 3

Nie zbagatelizowano ani jednej informacji o uszkodzeniach urządzeń hydrotechnicznych – Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego działał w trybie ciągłym, monitorując sytuację i podejmując odpowiednie działania.

Burmistrz Nysy - jako Przewodniczący Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w ramach działań prewencyjnych na terenie zagrożonym kryzysem powodzi w dniu 12 września 2024 r. zwołał naradę członków GZZK, na którą zaproszeni zostali:

- Marek Rymarz II Z-ca Burmistrza, Z-ca Przewodniczącego Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- Adrian Kołodziej, pracownik Biura Bezpieczeństwa Urzędu Miejskiego w Nysie, członek Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- Malwina Galla, pracownik Biura Bezpieczeństwa Urzędu Miejskiego w Nysie członek Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,

- Arkadiusz Janowski, naczelnik Wydziału GKD Urzędu Miejskiego w Nysie,
- Sławomir Piwowarczyk, naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Nysie,
- AKWA Nysa – pracownicy spółki: Ewa Rakszewska, Józef Sadłowski,
- Eko Nysa / EKOM – Prezes spółki Tomasz Ogorzały
- Wody Polskie – Kierownik Nadzoru Wodnego w Otmuchowie Jarosław Justyniarski
- Starostwo Powiatowe w Nysie – Kierownik Zarządzania Kryzysowego Krzysztof Kliś.

Celem narady było omówienie aktualnej sytuacji i występującego ryzyka. Postawiono w stan gotowości instytucje gminne oraz spółki. Wspomnieć należy, że w trakcie tego spotkania zapadły decyzje związane m.in. z:

- dystrybucją worków na piasek (piasek został zamówiony już wcześniej) do gminnych spółek, w celu wydawania ich mieszkańcom dla zabezpieczenia swoich posesji,
- w gminnych spółkach wprowadzono dodatkowe dyżury pracowników,
- strażacy mieli rozłożyć „rękaw p.powodziowy” w Morowie i podjąć działania prewencyjne w Hajdukach Nyskich.

Obecny na spotkaniu przedstawiciel Wód Polskich poinformował Burmistrza Nysy o pełnej sprawności wszystkich budowli zrzutowych.

Od 13 września 2024 r. zostały wprowadzone dyżury telefoniczne, w tym całodobowy. Komunikat został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie. Tego samego dnia zamieszczony został komunikat o możliwości odebrania przez mieszkańców worków z piaskiem z siedziby gminnej spółki EKO NYSA przy ul. Piłsudskiego 61.

Poza tym członkowie GZZK działali bezpośrednio w terenie zagrożonym zalaniem. W dniu 13.09.2024 r. w związku z podwyższonym stanem rzeki Mora w Morowie sytuacja była najtrudniejsza. Na miejscu pracowali strażacy OSP, działania koordynował II Zastępca Burmistrza oraz pracownicy Biura Bezpieczeństwa. W godzinach nocnych na miejsce udał się Burmistrz Nysy, by nadzorować działania oraz Sekretarz. Na miejscu Burmistrz zdecydował o konieczności ewakuacji Morowa – zadysponowano dodatkowo autobusy MZK, by ewakuować mieszkańców.

W dniu 14 września 2024 r. sytuacja w Przełęku, Białej Nyskiej oraz Siostrzechowicach była bardzo groźna, prowadzone tam były działania zabezpieczające – działali tam strażacy OSP wraz z mieszkańcami pod nadzorem pracowników Biura Bezpieczeństwa, a działania koordynowała Państwowa Straż Pożarna. W każdej z tych miejscowości: w Przełęku, Białej Nyskiej oraz w Siostrzechowicach obecny był Burmistrz Nysy, który osobiście wizytował miejsca zagrożone oraz działania służb. Na miejscu byli też w tym dniu I Zastępca Burmistrza Nysy oraz Sekretarz Miasta. Zadysponowano do tych miejscowości dodatkowe ilości piasku i worki.

W tym samym dniu został wydany komunikat, zamieszczony także na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie, na temat zagrożenia zalaniem posesji przy ul. Lazurowej i ul. Orzeszkowej. Burmistrz Nysy skierował prośbę do mieszkańców wskazanych ulic o zabezpieczenie swoich posesji. Ponadto w dniu 14.09.2024 r. została podjęta decyzja o ewakuacji mieszkańców od końcowej części ulicy Nyskiej w sołectwie Biała Nyska - zadysponowano dodatkowo autobusy MZK, by ewakuować mieszkańców. Jednocześnie były prowadzone działania w Hajdukach Nyskich oraz w Konradowej – działania koordynował II Zastępca Burmistrza, na miejsce dowożono także worki z piaskiem.

Jeszcze tego samego dnia Burmistrz osobiście wizytował sytuację oraz działania na ulicy Nowowiejskiej gdyż odebrał zgłoszenie o pogarszającej się tam sytuacji – tam również przekazano dodatkowe worki z piaskiem.

Pracownik BB monitorował sytuację powodziową w Przełęku, Białej Nyskiej i Konradowej.

Dalej realizowane były m.in. zadania już w trakcie reakcji na kryzys powodziowy, tj.:

- Monitoring cieków wodnych na terenie Gminy Nysa,
- Dystrybucja worków oraz piasku,
- Koordynacja działań OSP Gminy Nysa,
- Współpraca ze służbami PSP i OSP i powiatowym sztabem kryzysowym,
- Koordynacja ewakuacji mieszkańców zagrożonych terenów, w tym współpraca z WOT,
- pełna współpraca z jednostkami organizacyjnymi gminy oraz ze spółkami z udziałem kapitału gminy Nysa w zakresie reakcji na kryzys powodzi poprzez kierowanie pomocy bezpośrednio dla osób poszkodowanych i zagrożonych szkodą w wyniku powodzi,
- Transport posiłków i wody dla OSP,
- Transport pomocy humanitarnej poszkodowanym.

Członkowie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w okresie powodzi współpracowali dodatkowo ze służbami, tj. Państwową Strażą Pożarną oraz jednostkami OSP Gminy Nysa (11 jednostek w sile 17 zastępów – ogólnie w akcji związanej z prewencją powodziową, reakcją na kryzys powodzi oraz usuwanie jej skutków udział brało 163 strażaków ochotników) oraz Policją i Wojskiem, jak również Izbą Celno-Skarbową. Zaangażowani byli również mieszkańcy, którzy uczestniczyli w akcji ratowania wałów zarówno na wale przy ul. Wyspiańskiego, na terenie ośrodka Akwa Marina jak również mieszkańcy Siestrzechowic, Przełęku, Białej Nyskiej, Hajduk Nyskich, Konradowej, Niwnicy i w wielu innych miejscach mieszkańcy przygotowywali i układali worki z piaskiem.

Wały były stale monitorowane. Na wyraźne polecenia Burmistrza Nysy podczas narady w sztabie wyznaczono dwie ekipy złożone ze specjalistów, tj. pracowników Wód Polskich, żołnierzy wojsk inżynieryjnych oraz strażaków PSP, którzy z helikoptera monitorowali wały – robili dokumentację fotograficzną miejsc gdzie tworzyły się wyrwy, po czym lekkimi autami terenowymi docierali do tych miejsc

na pełny rekonesans – dzięki tej wiedzy w sztabie podejmowane były decyzje oraz koordynowane działania wszystkich służb. Dzięki temu rozpoznano zagrożenie na wale przy ul. Wyspiańskiego, wyrwy na wale w kierunku tamy, oraz zagrożenie na wale w Przełęku.

Ta wiedza pozwoliła Burmistrzowi i Staroście na zorganizowanie akcji ratowania wału przy ul. Wyspiańskiego – akcja możliwa była dzięki wynegocjowaniu z Panią Prezes Wód Polskich - zmniejszenia wielkości zrzutu wody z jeziora, by wejście na wał oraz most było możliwe i bezpieczne dla wojska i mieszkańców. Akcja nadzorowana była przez PSP, zabezpieczana przez Policję, realizowana przez WOT oraz spółki odpowiedzialne za dostawę piasku i worków oraz zrealizowana z udziałem mieszkańców, którzy bardzo licznie stawili się na facebook-owe wezwanie do pomocy. Warto podkreślić, że dzięki wsparciu Ministra Tomasza Siemoniaka, który pozostawał w stałym kontakcie zarówno ze Starostą jak i Burmistrzem Nysy, udało się zadysponować dwa helikoptery nocne, które zabezpieczyły wał zrzucając przygotowane na Akwa Marinie „big bagi” (kamień oraz piasek – ogromne ilości - zorganizowane w sztabie poprzez kontakt telefoniczny z wszystkimi okolicznymi firmami).

Drugim przedsięwzięciem, które dzięki stałemu monitorowaniu wałów zostało zrealizowane z dużym nakładem pracy to oczyszczenie i odbudowa wału w Przełęku. Wymagało to skoordynowania działań PSP – zadysponowanie pilarzy do usuwania zatorów utworzonych przez powalone konary drzew oraz korzeni spiętrzających wodę w rzece, zbudowania drogi dojazdu dla ciężkiego sprzętu niezbędnego do wykonania odbudowy wyrwy w wale – tutaj niezbędne było współdziałanie żołnierzy wojsk inżynieryjnych z firmą Falbud oraz Kopalnią Kamienna Góra, która na bieżąco wydobywała i dostarczała kamień – ponad 1200 ton.

Miejsc wymagających wzmocnienia było więcej – działania te były zrealizowane dzięki helikopterom zadysponowanym do Nysy przez Wojsko Polskie.

15 września o 2.30 w nocy I Zastępca Burmistrza wraz z Sekretarzem monitorowali sytuację na tamie oraz na ulicy Jeziornej i 3 Maja w Nysie, a także na ulicy Jagielly. II Zastępca Burmistrza tego samego dnia dostarczał worki na Zamłynie po otrzymaniu informacji o potrzebach, natomiast pracownicy BB koordynowali ewakuację mieszkańców Siostrzechowic oraz Białej Nyskiej zgodnie z Zarządzeniem Nr 199/2024 Burmistrza Nysy z dnia 15 września 2024 r. w sprawie ogłoszenia ewakuacji na terenie części Gminy Nysa, które dotyczyło ewakuacji mieszkańców wsi Siostrzechowice oraz Zarządzeniem Nr 200/2024 Burmistrza Nysy z dnia 15 września 2024 r. w sprawie ewakuacji na terenie części Gminy Nysa, które dotyczyło ewakuacji mieszkańców wsi Białej Nyskiej.

Ad. 4

Pomoc osobom poszkodowanym w powodzi we wrześniu 2024 r. jest udzielana w różnych formach i w zasadzie od samego początku wystąpienia pierwszych szkód, jakie ta powódź wyrządziła.

Pierwszych ewakuowanych powodźnian lokowano w wyznaczonych obiektach (miejsca wskazane w treści zarządzeń dotyczących ewakuacji, np. hotel Confero w Nysie, CIS w Nysie, Ośrodek Akwa Marina, Olimp Dom Studenta w Nysie).

Następnie 5 rodzin skierowano do lokali mieszkalnych (w których przebywają do chwili obecnej). Po otrzymaniu środków finansowych od Wojewody Opolskiego nastąpi dalsze udzielanie pomocy w zakwaterowaniu lub refinansowanie kosztów wynajęcia lokalu zastępczego osobom, które zgłoszą potrzebę takiej pomocy, a we własnym zakresie wynajęły lokal zastępczy.

Z up. BURMISTRZA
Piotr Bobak
SEKRETARZ MIASTA